

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ SỐ TRONG GIÁO DỤC CHÍNH TRỊ, TƯ TƯỞNG CHO THANH NIÊN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA HIỆN NAY

Trương Công Minh, Nguyễn Mạnh Tuấn, Đàng Lưu Trọng An
Lớp PK 43, Hệ 1, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Tóm tắt: Ứng dụng công nghệ số giúp mở rộng không gian và thời gian giáo dục, vượt qua giới hạn của lớp học truyền thống, lực lượng thanh niên có thể tiếp cận nội dung giáo dục mọi lúc, mọi nơi, công nghệ số cũng góp phần nâng cao năng lực tự học, tư duy phản biện và kỹ năng số của thanh niên. Đồng thời, ứng dụng công nghệ số làm cho quá trình giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên được phát huy hiệu quả định hướng giá trị, củng cố niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, Nhà nước, tăng cường bản lĩnh chính trị cho thanh niên trong các hoạt động đời sống xã hội và đấu tranh với các thông tin sai lệch, xuyên tạc của các thế lực thù địch.

Từ khóa: công nghệ, giáo dục, tư tưởng, ứng dụng.

APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGY IN POLITICAL AND IDEOLOGICAL EDUCATION FOR YOUTH AND CURRENT ISSUES

Abstract: The application of digital technology helps expand the space and time of education, overcoming the limitations of traditional classrooms, young people can access educational content anytime, anywhere, digital technology also contributes to improving the self-learning capacity, critical thinking and digital skills of young people. At the same time, the application of digital technology makes the process of political and ideological education for young people effectively promoted value-oriented, strengthening confidence in the leadership of the Party and the State, strengthening political bravery for young people in social life activities and fighting against false information, distortion of hostile forces.

Keywords: technology, education, ideology, application.

Nhận bài: 11/01/2026

Phản biện: 08/02/2026

Duyệt đăng: 13/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, việc ứng dụng công nghệ số trong giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên trở thành một yêu cầu tất yếu, khách quan. Thanh niên hiện nay là lực lượng xã hội có mức độ tiếp cận, sử dụng và chịu tác động sâu sắc của môi trường số, đặc biệt là internet, mạng xã hội và các nền tảng truyền thông đa phương tiện. Do đó, đổi mới phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng theo hướng số hóa không chỉ nhằm nâng cao hiệu quả truyền đạt nội dung mà còn góp phần củng cố niềm tin, định hướng giá trị, xây dựng bản lĩnh chính trị vững vàng cho thế hệ trẻ trong bối cảnh hội nhập quốc tế và tác động phức tạp của thông tin đa chiều. Nghị quyết số 57-NQ/TW đã chỉ rõ: “Tăng cường đầu tư, đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, bảo đảm nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng yêu cầu phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia” đây cũng là nội dung quan trọng góp phần nâng cao chất lượng giáo dục chính trị, tư tưởng cho thế hệ trẻ nói chung thanh niên nói riêng trong môi trường số hóa hiện nay. Việc sử dụng công nghệ số đối với thanh niên hiện nay là vấn đề phổ biến và thiết yếu, cho nên việc ứng dụng công nghệ số nhằm thay đổi phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng là một nội dung cần được đẩy mạnh, chuyên sâu, gắn sát với tình hình thực tiễn hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Ứng dụng công nghệ số trong công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên hiện nay

Trong Nghị quyết số 71-NQ/TW đã xác định: “Đổi mới nội dung, phương thức giảng dạy, nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục đạo đức, lý tưởng, trách nhiệm xã hội, lối sống văn hóa, truyền thống lịch sử, chính trị, tư tưởng, pháp luật, kinh tế, tài chính, quốc phòng và an ninh” và “xây dựng các nền tảng giáo dục thông minh, sách giáo khoa, giáo trình thông minh, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo trong đổi mới phương pháp dạy và học” là những nội dung xuyên suốt, mang tính định hướng đối với công tác giáo dục và đào tạo hiện nay nói chung và công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên hiện nay nói riêng, cần thực hiện mạnh mẽ, hiệu quả, sát thực tiễn góp phần nâng cao chất lượng công tác giáo dục, định hướng tư tưởng lý luận trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay.

Trong bối cảnh đa phương hóa, đa dạng hóa và xu thế toàn cầu hóa hiện nay, Việt Nam đang phát triển mạnh mẽ về công nghệ số, chuyển đổi số và ứng dụng những thành tựu của khoa học, công nghệ trong xây dựng và phát triển đất nước, tiến nhanh, tiến mạnh cùng với các nước lớn trên thế giới, góp phần hiện thực hóa mục tiêu Việt

Nam đến năm 2030 kỷ niệm 100 năm thành lập Đảng là nước đang phát triển có thu nhập cao, và đến năm 2045 kỷ niệm 100 năm thành lập nước trở thành nước phát triển có thu nhập cao. Với thực tiễn hiện nay, việc ứng dụng công nghệ số đã tạo ra nhiều cơ hội mới cho công tác giáo dục chính trị, tư tưởng đối với thanh niên, không những làm cho công tác giáo dục chính trị, tư tưởng được nâng lên một tầm cao mới mà còn làm cho công tác giáo dục chính trị, tư tưởng còn phát huy được tính hiệu quả trong tuyên truyền, giáo dục. Công nghệ số giúp đa dạng hóa hình thức giáo dục, chuyển từ phương thức truyền thụ một chiều sang tương tác hai chiều, lấy người học làm trung tâm. Thông qua các nền tảng học tập trực tuyến, mạng xã hội, podcast, video ngắn, infographics hay mô phỏng số, nội dung lý luận chính trị vốn được coi là khô khan có thể được thể hiện sinh động, dễ tiếp cận và phù hợp hơn với đặc điểm tâm lý, thói quen tiếp nhận thông tin của thanh niên. Đồng thời, công nghệ số mở rộng không gian và thời gian giáo dục, giúp thanh niên có thể tiếp cận tri thức chính trị, tư tưởng mọi lúc, mọi nơi, qua đó nâng cao tính chủ động và tự giác trong quá trình học tập, rèn luyện. Như lời Chủ tịch Hồ Chí Minh từng căn dặn: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và rất cần thiết”, bởi lẽ, cách mạng là sự nghiệp lâu dài, khó khăn và cần đến trách nhiệm, đóng góp của nhiều thế hệ nối tiếp nhau, việc bàn giao thế hệ không chỉ đơn thuần là trao lại những thành quả cách mạng mà cần hơn cả là phải bảo đảm sự định hướng tư tưởng, kiến thức và phương pháp để giúp thanh niên góp phần giữ vững các thành quả cách mạng, tiếp tục thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của cách mạng, xây dựng đất nước ta sánh vai với các quốc gia tiên tiến trên thế giới.

Trong thế giới đương đại hiện nay, các thành tựu của khoa học, công nghệ ngày càng được ứng dụng rộng rãi vào trong đời sống hàng ngày, lực lượng thanh niên nói riêng tiếp cận với công nghệ vô cùng nhanh nhạy và thuận thực. Với thế hệ trẻ hiện nay, việc giáo dục chính trị, tư tưởng nếu không có những thay đổi mạnh mẽ và mang tính chiến lược sẽ khó lòng đạt được hiệu quả như mong đợi. Để công tác giáo dục chính trị, tư tưởng có chất lượng, điều đầu tiên là phải thay đổi cách thức giáo dục gắn với khoa học, công nghệ bằng các ứng dụng công nghệ số.

Tuy nhiên, bên cạnh những thuận lợi, việc ứng dụng công nghệ số trong giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên hiện nay cũng đặt ra nhiều vấn đề cần được nhận thức và giải quyết một cách nghiêm túc như: Nguy cơ lệch chuẩn về nội dung và định hướng tư tưởng trong môi trường số. Không gian mạng chứa đựng lượng thông tin khổng lồ, đa dạng nhưng cũng tiềm ẩn nhiều thông tin sai lệch, xuyên tạc, phản động. Nếu thiếu cơ chế kiểm soát, chọn lọc và định hướng phù hợp, thanh niên rất dễ bị tác động tiêu cực, dẫn đến hoài nghi, dao động về lập trường tư tưởng, thậm chí bị lôi kéo, kích động bởi các quan điểm sai trái. Hay, thách thức về năng lực số và tư duy giáo dục của đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Thực tiễn cho thấy, không ít cán bộ còn lúng túng trong việc sử dụng công nghệ, chưa theo kịp sự thay đổi nhanh chóng của các nền tảng số, dẫn đến tình trạng ứng dụng công nghệ còn hình thức, nặng về kỹ thuật nhưng chưa gắn chặt với mục tiêu giáo dục tư tưởng. Bên cạnh đó, nguy cơ “số hóa hình thức” nếu việc ứng dụng công nghệ không đi kèm với đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục. Công nghệ số chỉ thực sự phát huy vai trò khi được đặt trong một chiến lược giáo dục chính trị, tư tưởng bài bản, có định hướng giá trị rõ ràng. Nếu chỉ truyền tải nguyên trạng nội dung truyền thống lên môi trường số mà không đổi mới cách tiếp cận, không gắn với các vấn đề thực tiễn mà thanh niên quan tâm, thì hiệu quả giáo dục sẽ không cao, thậm chí gây phản tác dụng.

Trước yêu cầu của công cuộc đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, hướng tới kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc trong điều kiện Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và sự phát triển của lực lượng thanh niên đòi hỏi phải tăng cường, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên thông qua ứng dụng công nghệ số nhằm xây dựng thế hệ thanh niên Việt Nam giàu lòng yêu nước, ý chí tự cường dân tộc; kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH; có đạo đức cách mạng, ý thức chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật, sống có văn hóa; có hoài bão và khát vọng cống hiến cho đất nước; có đủ trình độ, năng lực, bản lĩnh trong hội nhập quốc tế; có sức khỏe, kỹ năng và tác phong đáp ứng yêu cầu của thời kỳ mới là điều vô cùng cần thiết, là tất yếu, khách quan trong điều kiện khoa học, công nghệ hiện nay.

2.2. Những vấn đề đặt ra về ứng dụng công nghệ số trong giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên hiện nay

2.2.1. *Giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên phải mang tính toàn diện.* Đại hội XIII của Đảng định hướng nội dung giáo dục và đào tạo: “Tiếp tục đổi mới đồng bộ mục tiêu, nội dung, chương trình, phương thức, phương pháp giáo dục và đào tạo theo hướng hiện đại, hội nhập quốc tế, phát triển con người toàn diện, đáp ứng những yêu cầu mới của phát triển kinh tế - xã hội, khoa học và công nghệ, thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Chú trọng hơn giáo dục đạo đức, nhân cách, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội cho các tầng lớp nhân dân, nhất là thế hệ trẻ; giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc tốt đẹp của người Việt Nam; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Gắn giáo dục tri thức, đạo đức, thẩm mỹ, kỹ năng sống với giáo dục thể chất, nâng cao tầm vóc con người Việt Nam”. Đồng thời, Đại hội XIII của Đảng yêu cầu: “Tăng cường giáo dục thế hệ trẻ về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa, nâng cao lòng yêu nước, tự hào dân tộc, nuôi dưỡng ước mơ, hoài bão, khát vọng vươn lên”. Theo đó, nội dung đào tạo trong hệ thống nhà trường phải bảo đảm giáo dục toàn diện về đức, trí, thể, mỹ, nhằm hình thành lớp thanh niên có đủ ý chí, bản lĩnh, đạo đức và trình độ, năng lực sáng tạo, kỹ năng đáp ứng yêu cầu của phát triển kinh tế xanh, kinh tế số, kinh tế tuần hoàn, kinh tế chia sẻ, kinh tế tri thức, chuyển đổi số quốc gia, xây dựng chính quyền điện tử, đô thị thông minh... Trên cơ sở nắm bắt nhu cầu, nguyện vọng và công việc của thanh niên để có nội dung giáo dục phù hợp với từng loại, từng đối tượng thanh niên. Cùng với đó, trong Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV đã xác định: “Phát triển toàn diện con người Việt Nam về đạo đức, trí tuệ, ý thức dân tộc, trách nhiệm công dân, thượng tôn pháp luật, năng lực sáng tạo, thẩm mỹ, thể lực, kỹ năng sống, kỹ năng nghề nghiệp, kỹ năng số”. Vì vậy, trước những yêu cầu của đổi mới đất nước, phát triển con người toàn diện cần đầu tư, phát triển tổng thể, hài hòa, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong tình hình mới.

2.2.2. *Tiếp tục đổi mới phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên.*

Trong giai đoạn hiện nay, các thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch đối với Đảng ta ngày càng tinh vi trên tất cả các lĩnh vực. Vì vậy, việc tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch là một trong những nhiệm vụ quan trọng của công tác xây dựng Đảng, là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, nhất là đối với thế hệ trẻ, lực lượng thanh niên. Không thể phủ nhận thực tế hiện nay, vẫn còn một bộ phận thanh niên giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng; có biểu hiện xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc, sa vào chủ nghĩa cá nhân. Dù chỉ là một bộ phận nhỏ, nhưng những biểu hiện đó rất cần được quan tâm để khắc phục. Nếu không, nó sẽ là nguyên nhân gốc rễ dẫn đến “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” với rất nhiều hệ lụy cho thế hệ tương lai. Trên thực tế, các thế lực thù địch đã nắm bắt hạn chế này và lợi dụng một số thanh niên có bản lĩnh chính trị non kém, dễ bị dao động về lập trường tư tưởng chính trị, có biểu hiện lệch lạc về giá trị đạo đức và lối sống, đề cao hưởng thụ, sống thực dụng, ích kỷ, cá nhân chủ nghĩa, thiếu trách nhiệm với cộng đồng để lôi kéo, kích động tham gia vào các hoạt động, các tổ chức chống phá Đảng nhằm tác động tiêu cực tới tư tưởng, ý chí và bản lĩnh của thanh niên với mục đích làm “chuyển hóa” suy nghĩ và tư tưởng của giới trẻ. Với sự phát triển của cuộc Cách mạng 4.0, các thế lực thù địch sẵn sàng mạnh tay đầu tư tài chính cho quảng cáo, đầu tư, tài trợ các chương trình nhằm tác động, dẫn dắt giới truyền thông hoạt động theo ý đồ của chúng. Qua phương thức tổng hợp tin tức, thông tin chưa được kiểm chứng để tạo ra sự “khách quan”, sau đó cài đặt các thông tin xuyên tạc, bóp méo sự thật, luận điệu sai trái với những thủ đoạn tinh vi núp bóng thông điệp tốt đẹp, tưởng chừng như đầy trách nhiệm để thao túng tâm lý người theo dõi. Mặt khác, chúng còn lợi dụng các nền tảng mạng xã hội như Facebook, Twitter, Tiktok... để tuyên truyền, xuyên tạc, vu cáo, kêu gọi dân chủ, nhân quyền, tự do ngôn luận, gây nhiễu loạn tư tưởng; kết hợp với những phương thức truyền thông hiện đại, nhất là ứng dụng công nghệ AI, đưa giọng nói “thối” vào các hình ảnh, video cắt ghép. Chiêu trò mới này tạo cảm giác cho người đọc, người xem dễ phân tâm giữa đúng - sai, thật - giả; làm cho các dạng tin đồn được lan truyền,

nhân bản rất nhanh, tạo tâm lý đám đông, a dua vào những sự kiện vốn không có thật trên mạng. Vì vậy, việc đổi mới phương thức giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên là vấn đề đặt ra mang tính cấp thiết.

2.2.3. *Định hướng, trang bị, tạo “sức đề kháng” cho thanh niên khi tham gia mạng xã hội và biết cách tiếp nhận thông tin thông qua các ứng dụng công nghệ số.*

Chúng ta đang được hưởng những tiện ích to lớn của công nghệ số, chuyên đổi số, khi mà chỉ cần có một chiếc điện thoại thông minh thì cả thế giới thu nhỏ trong lòng bàn tay, đáp ứng được gần như đầy đủ mục đích, nhu cầu của chính mình. Theo thống kê, Việt Nam có hơn 66,2 triệu người dùng facebook, chiếm 70% dân số, là nước có số người dùng facebook đứng thứ 7 trên thế giới. Các ứng dụng trên nền tảng mạng xã hội tạo ra “không gian ảo” nhưng đứng sau phát ngôn và hành động trên “không gian ảo” là những con người thật. Vì vậy cần định hướng, trang bị cho thanh niên kỹ năng tiếp cận thông tin, sàng lọc thông tin, xử lý thông tin và cân nhắc kỹ khi đăng tải thông tin trên mạng xã hội. Quan tâm chiếm lĩnh trận địa không gian mạng với chiến lược “phủ xanh thông tin”, “lấy cái đẹp dẹp cái xấu”, “lấy tích cực đẩy lùi tiêu cực”. Các tổ chức của thanh niên phải tạo môi trường tích cực để thanh niên có tư tưởng vững vàng, được rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong

công tác, chuyên môn, nghiệp vụ, có niềm tin, động lực và tạo cơ hội để các bạn trẻ có chuyên môn, có năng lực được cống hiến, dấn thân, đảm nhận công việc và có môi trường để phát triển toàn diện. Làm tốt được nội dung này sẽ giải quyết đồng thời hai vấn đề: Kế thừa và phát huy. Thế hệ trẻ Việt Nam sẽ kế thừa những thành quả, lĩnh hội những kinh nghiệm, bài học quý báu do thế hệ trước truyền lại. Cùng với đó, những người trẻ sẽ phát huy được những tiềm năng của bản thân và sẵn sàng đảm nhiệm vai trò làm chủ đất nước, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, dân tộc Việt Nam quyết tâm hiện thực hóa khát vọng xây dựng Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

III. KẾT LUẬN

Ứng dụng công nghệ số trong giáo dục chính trị, tư tưởng cho thanh niên vừa là xu thế tất yếu, vừa là một nhiệm vụ có tính chiến lược lâu dài. Vấn đề đặt ra hiện nay không phải là có ứng dụng công nghệ số hay không, mà là ứng dụng như thế nào để vừa phát huy được ưu thế của công nghệ, vừa giữ vững mục tiêu, bản chất và định hướng giá trị của công tác giáo dục chính trị, tư tưởng. Điều này đòi hỏi sự đồng bộ từ nhận thức, thể chế, nội dung, phương pháp đến đội ngũ cán bộ, nhằm xây dựng một môi trường giáo dục số lành mạnh, hiệu quả, góp phần hình thành thế hệ thanh niên có lý tưởng, bản lĩnh và trách nhiệm đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong thời kỳ mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Chính trị (2024), *Nghị quyết số 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, ngày 22 tháng 12 năm 2024*, Hà Nội.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, số 22/ĐH, ngày 23 tháng 01 năm 2026*, Hà Nội.

Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, tập 15, tr.612.

Thường vụ Quân ủy Trung ương (2011). *Báo cáo tổng kết 12 năm thực hiện Chỉ thị số 124-CT/QUTW ngày 31/3/2011 về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác giáo dục chính trị tại đơn vị trong giai đoạn mới và 10 năm thực hiện Đề án “Đổi mới công tác giáo dục chính trị tại đơn vị trong giai đoạn mới”*, Hà Nội.